

V. SZAKÜLÉS 1888. DECZEMBER 5-KÉN.

Elnök: dr. SZABÓ JÓZSEF.

Elnök megemlékezik HERRICH KÁROLY miniszteri tanácsos gyászos elhunytáról, ki már 1862 óta volt tagja a társulatnak és azon kevesek egyike, kik noha nem tartoznak szorosan a mi szakunkhoz, mégis híven támogatják társulatunkat. Szomorú tudomásul vétetik.

Az előadások sorát dr. SCHAFARZIK FERENCZ kezdi meg, ki először is igen érdekes *bazaltpléddányt* mutat be a balatonvidéki kapolcsi hegyről; a melyben nagy biotitzárvány van. Ezután a *bakonybéli Somhegy* tektonikájáról szólva, annak keleti oldalán vetődési síkot mutat ki, a melynek mentén a legfelső jura és alsó kréta mészköveiből álló keleti hegyrész lesülyedt. A Gerencze patakából pedig a gault újabb előfordulását említi meg.

Dr. SCHAFARZIK továbbá bemutatja az 1885. évi hazánkban előfordult földrengésekről szóló jelentését és ennek kapcsán az 1885-ik évi május hó 26-iki északerdélyi földrengés elterjedésének térképét. E földrengés, a mely 250 négyszög-mértföldnyi területen volt érezhető, tektonikai rezgésnek tekinthető, a mely *Zsibó* és *Szurdok* vidékéről indult ki, a hol hatása alatt néhány falrepedés is észleltetett. Az előadó által készített térkép igen szépen tünteti ki a földrengés elterjedését; az érintett vidék vázlatos geológiai viszonyait stb.

Végül igen csinos kotterbachi *calcitot* és *ankeritet* mutat be. E helyiség ásványait már egyízben dr. SCHMIDT SÁNDOR behatóan ismertette.* A társulatnak LUX JÓZSEF úr most küldte e szép ásványokat, a melyek 270—280 m. függélyes mélységből a 35 m. vastag siderit-telepből valók. A társulat örömmel vette ez érdekes küldeményt s a m. kir. földtani intézetnek fogja átadni.

2. PETRIK LAJOS behatóan ismerteti a *Seger*-porcellánt, továbbá a *Seger*-féle porcellánmáz előállítását; összehasonlítva ezt a közönséges porcellánmázzal. A *hollóházi* agyaggal tett kísérletei alapján kimutatja, hogy ez ú. m. általában a könnyen olvadó rhyolit-kaolinok, a melyekből közönséges porcellánt nem készíthetünk; igen alkalmas az alacsony hőfoknál égetett *Seger*-féle porcellán előállítására. Továbbá a *Pál*-hegyi rhyolituffával tett kísérleteiről szól, a melynek segítségével és szintén más magyar anyagok hozzáadásával jól használható porcellánmázat sikerült előadónak készíteni.

Elnök megköszönvén az előadónak a becses közleményeket, reméli, hogy a kutatásokat, melyek a magyar keramia alapvető munkálatai közé fognak tartozni, folytatni fogja.

3. Dr. WARTHA VINCZE: «Czölöpépitményi korszakból való tárgyakat» mutat be. A tárgyak a híres *robenhausi* (zürichi canton) tőzegtelepekből és a neufchâteli tó környékéről valók. A robenhausi leletek kitűnően vannak conserválva, a mi főképen a tőzeg enémű tulajdonságának számítandó be. Ezután a tőzeg és a közbe

* V. ö. Földtani Közlöny XVII. köt. 37. old.

települt kulturrétegeknek pontos átmetszetét mutatja be, valamint a gyűjtött tárgyakat rétegek szerint külön-külön tárgyalja.

A kő-, csont- és agyagtárgyakon kívül mindenféle gyümölcsöket, magvakat mutat be, sőt még a tőzgeből kiiszapolt szövet-, kötél- és egyéb maradványokat is. Ezen lelőhelyen a bronznak vagy vasnak semmi nyoma sincsen.

A neufchâteli tó környékéről igen szép csont- és bronztárgyakat mutatott be.

IV. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS 1888. NOVEMBER 7-IKÉN.

Elnök: dr. SZABÓ JÓZSEF.

A szakülés által ajánlottak egyhangulag megválasztattak s a társulat rendes tagjai közül 4 kilépvén, ez tudomásul vétetett. Titkár felolvassa dr. FELIX JÁNOS lipcei egyetemi magántanár, HAZSLINSZKY FRIGYES eperjesi tanár levelező tagok és KOVÁCH LÁSZLÓ levelező sorait, a melyekben megválasztásukért köszönetet mondanak a társulatnak.

LÓCZY LAJOS műegyetemi tanár az ajándékba kapott könyveket köszöni, valamint a *Gyergyó-Ditrői* r. kath. polgári fiúiskola igazgatósága is megköszöni az ajándékba kapott társulati kiadványokat.

Selmeczbánya geológiai térképének ára magyarázó szövegével együtt 5 frtra szállítottatott le.

A *Magyar Orvosok és Természetvizsgálók XXIV. Vándorgyűlésén*, a melyre a meghívó megkésve az ülészak berekesztése után érkezett, a társulatot az elnök és az első titkár képviselték; mi öröndetes tudomásul vétetik.

A társulat ajándékba kapta a következő munkákat:

WEIN JÁNOS úrtól «Emlékirat a fővárosi végleges vízmű tárgyában» — a Gyergyó-Ditrői r. kath. polg. fiúiskola igazgatóságától ez intézet «1887/8. évi értesítőjét» — Bihar megye régészeti és történelmi egyletétől «évkönyvet 1885/6—1887/8-ra» — Dr. FELIX JÁNOS úrtól «Untersuchungen über fossile Hölzer.» Köszönettel vétetnek.

A negyedévi pénztári számadás tudomásul vétetik.

Dr. SCHAFARZIK FERENCZ a földrengési bizottság előadója rövid jelentés után bemutatja KISPATICH MIHÁLY zágrábi tanár jelentését a horváltartományi földrengésekről, a melyet közlés végett a földrengési bizottságnak elküldött. Dr. KOCH ANTAL kolozsvári egyetemi tanár már régebben beküldte jelentését. Öröndetes tudomásul vétetik, nevezetesen Kispatic tanár úr csatlakozása. A kiadásra vonatkozólag a titkárság kapott utasításokat.

Magyarország geológiai térképére vonatkozólag titkár jelenti, hogy a térkép orographiai és topographiai része már majdnem egészen kész s legközelebb a javításra szánt levonatok várhatók. Ennek tudomásul vétele után elnök megjegyzi, hogy a közgyűlésen jelentést fog tenni az 1888-ik évi Londonban tartott nemzetközi geológiai congressusról és ekkor Európa új geológiai térképének első lapját és a megállapított színekülcsot is be fogja mutatni.